

Ο ΕΛΕΦΑΣ ΔΗΜΙΟΣ

‘Ο Βυφρών λέγει: ‘Ο Ελέφας ἐν ἀγρία καταστᾶσι οὔτε αἰμοχαρὴς εἶνε οὔτε θηριώδης· εἶνε ἡπιὸς καὶ οὐδέποτε κάμνει κατάχρησιν τῶν φυσικῶν ὄπλων τοῦ ἢ τῆς δυνάμεώς του, δὲν μεταχειρίζεται τὰ κατὰ μόνον πρὸς ἄμυναν καὶ πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ὁμοίων.»

Καὶ δὲν ἠπατήθη ὁ διάσημος φυσιοδίφης. Οὔτε ἀνθρώπους οὔτε ζῶα προσβάλλει ὁ ἐλέφας ὅταν ἦνε ἐλεύθερος, ὁ ἄνθρωπος ἐξημερώσας αὐτὸν τὸν κατέστησε σκληρόν.

Εἰς τινὰ τῆς Ἀσίας μέρη, ἐν Σιάμη καὶ ἐν ταῖς ἀγγλικαῖς τῶν Ἰνδιῶν κτήσεις ταῖς ἀφεισάσις εἰς αὐτοχθόνας ἡγεμόνας, ἀσκοῦσι τοὺς ἐλέφαντας εἰς μονομαχίας, ὅπως τοὺς πετεινοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ. Καὶ ὁμοῦ φύσει ὁ ἐλέφας ἀπεχθάνεται τοὺς τοιοῦτους ἀγῶνας, μόνον δὲ μετὰ πολλοὺς κόπους καὶ τῆ βοήθειᾳ ἐρεθιστικῶν τροφῶν κατορθώνουσιν οἱ ἄνθρωποι νὰ καταφέρωσι τὸ ἡπιον ἐκεῖνο παχύδερμον εἰς κατάστασιν λύσεως, ἣν οἱ Ἰνδοὶ ὀνομάζουσι *μούσθ*.

Καὶ πάλιν μόνον οἱ ἄρρενες συνθίζουσιν.

‘Ο κ. Ρουσελὲ ἐν τῇ *Ἰνδία τῶν βασιλέων* περιγράφει τοιοῦτον κουσι, ἥτοι ἀγῶνα ἐλεφάντων, παρασκευασθέντα ὑπὸ τοῦ βασιᾶ τῆς Βαρόδας. Ἡ περιγραφή αὕτη ἀποτελεῖ μίαν τῶν περιεργωτέρων σελίδων τῆς περιηγήσεως ἐκεῖνης.

Ἐνίστε πάλιν ὁ ἐλέφας ἐκτελεῖ χρέη δημίου. Παραδίδουσιν εἰς αὐτὸν τοὺς καταδικασμένους εἰς θάνατον. Ἡ ἀπάθεια, μεθ’ ἧς ὁ κολοσσὸς βραῶς ποδοπατεῖ τὸν δυστυχῆ κατὰδικον εἶνε φοβερωτέρα τῆς μανίας τῶν τίγρεων καὶ τῶν λεόντων, εἰς ἣν παρέδιδον τοὺς κατὰδικους τῶν οἰπαλαίοι. ‘Ο ἐλέφας ὑπακούων εἰς τὰς προσταγὰς τοῦ κοράκου τοῦ καταδίκου, εἶνε δὲ ὁ θάνατος οὗτος σκληρότερος τοῦ διὰ τοῦ τροχοῦ.

‘Ο κ. Ρουσελὲ παρέστη θεατῆς τοιοῦτων ἐκτελέσεων, ἐνθα δῆμιος εἶνε ὁ ἐλέφας.

Οἱ κάτοικοι τῆς χερσονήσου Καττυδάρης, οἱ Βαγγυῶροι, ὑπήκοοι τοῦ Γουίκσβάρου—ἐνὸς τῶν ἰσχυροτάτων ἐν Ἰνδίας—εἶχον ἀποστατήσει ἕνεκα τῆς τυραννίης τῶν διοικητῶν τῆς Βαρόδας. Ἐπὶ ἔτη διήρκει ὁ πόλεμος, ἕως οὗ ἄρχων τις Βαγγυῶρος ἤλθεν εἰς Βαρόδαν νὰ συνθηκολογήσῃ. Ἐγένετο δεκτὸς μετὰ πολλῆς προθυμίας, ἀλλ’ ὁ Χουνδράος δὲν ἐνόει νὰ ἔλθῃ εἰς συνθηκολόγησιν πρὸς ἐπαναστάτας. Τότε ὁ ἄρχων ἀπεφάσισε νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα φονεύων τὸν Γουίκσβάρου. Ἀλλ’ οὗτος ἔμαθε τὸ πρᾶγμα καὶ ὁ Βαγγυῶρος εὐρεθείς τότε εἰς τὰ ἀνάκτορα δὲν ἐδίστασε νὰ ρίψῃ ἐαυτὸν κάτω ἀπὸ τοῦ ἡλιακτοῦ. Κατὰ τύχην ἔφθασε κάτω χωρὶς νὰ πάθῃ τίποτε, ἀλλ’ οἱ ἄραβες φύλακες ὑπακούοντες εἰς πρόσκλησιν τοῦ βασιλέως κατέσφαξαν αὐτὸν διὰ τῆς σπάθης. Ἡ συνωμοσία εἶχε σκοπὸν πρὸς

τούτοις νὰ ἐλευθερώσῃ τέσσαρας ἄλλους ἄρχοντας Βαγγυῶρους φυλακισμένους, οἵτινες ἤλευθερώθησαν μὲν, ἀλλ’ ἔπειτα πάλιν συνελήφθησαν, αὐτοὶ τε καὶ ὁ κλειδοποιὸς, ὅστις τοῖς εἶχεν ἀνοίξει τὰς πύλας τῆς εἰρκτῆς. Οἱ τέσσαρες κατεδικάσθησαν εἰς τὸν δι’ ἀποκεφαλισμοῦ θάνατον, ὁ δὲ κλειδοποιὸς παρεδόθη εἰς τὸν ἐλέφαντα. «Ἡ βάσανος αὕτη, λέγει ὁ κ. Ρουσελὲ, εἶνε ἡ φοβερωτέρα ἐξ ὅσων δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ φαντασθῇ. ‘Ο κατὰδικος δεδεμένος τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, προσαρτᾶται ἀπὸ τῆς ὀσφύος διὰ σχοινοῦ εἰς τοὺς ὀπισθίους πόδας τοῦ ἐλέφαντος. Χύνεται τότε οὗτος τριποδίζων ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως καὶ εἰς ἕκαστον βῆμά του ἀνατινάσσεται τὸ σῶμα τοῦ δυστυχοῦς! Μόνη ἐλπίς του εἶνε νὰ θανατωθῇ, εἰ δὲ μὴ, τὸν λύουν καὶ μετὰ πολλὴν σκληρότητος ἐπιτήδευσιν τῷ προσφέρουσι ποτήριον ὕδατος νὰ πῖν. Ἐπειτα θέτουσιν ἐπὶ λίθου τὴν κεφαλὴν του, ἣν κατασυντρίβει ὁ βαρὺς ποὺς τοῦ ἐλέφαντος.»

Τόσῳ μᾶλλον λυπηρὰ εἶνε τὰ τοιαῦτα, ὅσῳ ὁ ἄνθρωπος ἠδύνατο εἰς ἔργα καλὰ καὶ σπουδαῖα νὰ χρησιμοποιοῖ τὸν ἐξημερωθέντα ἐλέφαντα. Ἐν Κεϋλάνῃ π. χ. μεταχειρίζονται αὐτὸν εἰς μετακομιδὴν λίθων διὰ τὴν ὁδοποιεῖαν ἢ τὴν γεφυροποιεῖαν, ἐπίσης δὲ πολὺ χρήσιμος εἶνε εἰς τὴν ὑλοτομίαν, ἐνθα ὄχι μόνον μεταφέρει ἐκ τῶν δασῶν τὰ ξύλα, ἀλλὰ καὶ τὰ τοποθετεῖ διὰ τῆς προβοσκίδος του. Καὶ εἰς πολλὰ δὲ ἄλλα εἰρηνικὰ καὶ χρήσιμα ἔργα ἐπιδίδει ὁ ἐλέφας ἐν τε τῇ Βιρμανίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ. Λ**

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἦσθεν τὸ ὄνομα βερίκοκον.

Τὸ παρ’ ἡμῖν σήμερον καλούμενον βερίκοκον, λέγει ὁ κ. Κ. Κόντος, ὀνόμαζον οἱ παλαιοὶ *μηλον ἀρμενιακόν*, καὶ *μηλέαν ἀρμενιακὴν* τὸ δένδρον. Ἀλλ’ ἤδη ὁ κατὰ τὴν β’ ἑκατονταετηρίδα μ.Χ. ζήσας Γαληνὸς λέγει ὅτι «ἐκλείπεται τὸ παλαιὸν ὄνομα· καλοῦσι γὰρ ἅπαντες καὶ τὸν καρπὸν καὶ τὸ δένδρον *πρεκόκιον*» καὶ ἀλλαχοῦ δὲ καλεῖ τοὺς καρποὺς τούτους *βρεκόκκια* ἢ, ὀρθότερον, *πραικόκκια*. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐλήφθη ἐκ τῆς λατινικῆς, ἐν ἣ λέγεται *præcocia* (πληθ. τοῦ *præcox*) καὶ *præcoqua* (πληθ. τοῦ *præcoquum*), τουτέστι τὰ *πρώμα*, τὰ πρὸ τῶν ἄλλων ὄριμα γινόμενα. Ἡ καλλιτέρα λοιπὸν γραφὴ εἶνε *πραικόκκια* δι’ ἐνὸς κ, διότι οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει ἢ λέξις πρὸς τὸ κόκκος. Ἐκ τοῦ *πραικόκκια* τούτου τοῦ λατινικοῦ ἔγεινε (B = Π) τὸ *βραικόκκια* ἢ *βρεκόκκια* καὶ ἔπειτα *βερέκοκκα* καὶ *βερίκοκκα* (Γλωσσάρ. Δουκαγγίω), ἢ *βερίκοκκα*. Τὸν παρεσθαρμένον δὲ τύπον λαβόντες καὶ οἱ ἄραβες ἔλεγον μετὰ τοῦ ἄρθρου *al-barqqū*,

ἐξ οὗ τὸ ἰταλικὸν albercocco, albicocco (ἢ arbricocco), τὸ ἰσπανικὸν albaricoque, τὸ γαλλικὸν abricot, τὸ γερμανικὸν aprikose κλ.

ΜΥΘΟΙ

(Ἐκ τῶν τοῦ Λέσιγγ.)

Ἀλώπηξ καὶ πελαργός.

Διηγῆσου μοι λοιπὸν τίποτε περὶ τῶν μακρινῶν τόπων, τοὺς ὁποίους ἔχεις ἰδεῖ, ἔλεγεν ἡ ἀλώπηξ πρὸς τὸν πολυπλάνητον πελαργόν.

Τότε ὁ πελαργὸς ἤρχισε ν' ἀπαριθμῆ ὅλα τὰ τέλματα καὶ ὅλα τὰ δροσερὰ λειβάδια, ὅπου ἔφαγε τοὺς νοστιμωτέρους σκόλλικας καὶ τοὺς παχυτέρους βατράχους.

Ἐμείνατε, κύριε, πολὺν καιρὸν εἰς Παρισίους; Ποῖον εἶναι τὸ καλλίτερον ξενοδοχεῖον ἐκεῖ; Ποῖοι οἶνοι σὰς ἤρσαν περισσότερο;

Ὅρνις τυφλή.

Ὅρνις τις ἀποτυφλωθεῖσα, δὲν ἔπαυσε καὶ τυφλὴ γενομένη, νὰ σκαλίξῃ ἐπιμελῶς. Ἀλλὰ τί ὠφέλει αὐτὴν ἡ μωρὰ φιλοπονία της; Ἐτέρα ὄρνις ἔχουσα τὴν ὄρασίν της καὶ λυπούμενη τοὺς τρυφεροὺς πόδας της, δὲν ἀπεμακρύνετο ποσῶς ἀπὸ τὸ πλευρὸν τῆς τυφλῆς, καὶ χωρὶς νὰ σκαλίξῃ, ἀπήλαυε τὸ προῖον τοῦ σκαλισμάτος τῆς ἄλλης. Διότι μόλις ἡ τυφλὴ ἀνεκάλυπτε κόκκον τινα, ἡ βλέπουσα τὸν κατεβρόχθιζεν ἀμέσως.

Ὁ φιλόπονος Γερμανὸς συλλέγει τὴν ὕλην, καὶ ὁ εὐφυὴς Γάλλος ἐπωφελεῖται αὐτήν.

Φιλάργυρος.

Ταλαίπωρος ἐγὼ! ἔλεγεν ὀδυρόμενος φιλόργυρός τις εἰς τὸν γείτονά του. Μοῦ ἔκλεψαν ἀπόψε τὸν θησαυρὸν, τὸν ὁποῖον εἶχα χωσμένον εἰς τὸν κηπὸν μου, καὶ εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ ἔβαλον ἓνα ἀναθεματισμένον λίθον.

Τόσῳ καὶ τόσῳ σὺ δὲν θὰ ἔκαμνες κἀμμίαν χρῆσιν τοῦ θησαυροῦ σου, τῷ ἀπεκρίθη ὁ γείτων. Ὑπόθεσον λοιπὸν ὅτι ὁ λίθος εἶναι ὁ θησαυρός σου· καὶ οὕτω θὰ εἶσαι ὄσῳ καὶ πρότερον πλούσιος.

Καὶ ἂν ἐγὼ δὲν θὰ γίνω ἐκ τῆς κλοπῆς ταύτης πτωχότερος ἀπὸ πρότερον, εἶπεν ὁ φιλόργυρος, ἄλλος ὅμως θὰ γίνῃ πολὺ πλουσιώτερος. Ἄλλος νὰ γίνῃ πολὺ πλουσιώτερος! Μοῦ ἔρχεται νὰ τρελαθῶ ἀπὸ τὸ κακὸν μου!

Βάτος.

Εἰπέ μοι σὲ παρακαλῶ, ἠρώτησεν ἡ ἰτέα τὴν βάτον, διατί ἔχεις τόσῃν μανίαν μὲ τὰ φορέματα τῶν ἀνθρώπων; τί θέλεις νὰ τα κάμῃς; Τί σοι χρησιμεύουν;

Τίποτε, ἀπεκρίθη ἡ βάτος. Οὔτε νὰ τοὺς τὰ πάρω θέλω. Θέλω μόνον νὰ τα ξεσχίξω.

Τὸ δαιμόνιον τοῦ Σολομῶντος.

Σεβάσμιός τις γέρον, ἀψηφῶν πάντα μὀ-

χθον καὶ τὸν καύσανα τοῦ ἡλίου, ἐκαλλιέργει ἰδιοχείρως τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, καὶ ἰδιοχείρως ἔσπειρεν εἰς τοὺς γονίμους κόλπους τῆς εὐμενοῦς γῆς καθαρὸν σπέρρον.

Ὑπὸ τὴν πυκνὴν σιάν φιλλύρας ἐπεφάνη αὐτῷ οὕτω σπειρόντι θεῖόν τι φάντασμα. Ὁ γέρον ἔστη ἐκθαμβος.

Εἶμαι ὁ Σολομῶν, εἶπε μετὰ φωνῆς προσηνοῦς τὸ φάσμα. Τί κάμνεις ἐνταῦθα, ὦ γέρον;

Ἄν ἦσαι σὺ ὁ Σολομῶν, ἀπεκρίνατο ὁ προσβύτης, ἴνα τί ἐρωτᾷς; Νέον ὄντα μὲ ἀπέστειλας πρὸς τὸν μύρμηκα, ἴνα καταμάθω τὰς τρίβους αὐτοῦ. Ἐἶδον τὰ ἔργα του καὶ παρ' αὐτοῦ ἐδιδάχθην νὰ ὦ φιλόπονος καὶ νὰ συνάζω. Καὶ ὅ,τι ἐδιδάχθην τοῦτο καὶ πράττω ἔτι.

Τὸ μάθημα δὲν ἐδιδάχθης πλήρες, παρετήρησε τὸ δαιμόνιον. Ὑπαγε καὶ πάλιν πρὸς τὸν μύρμηκα, καὶ διδάχθητι προσέτι παρ' αὐτοῦ νὰ ἡσυχάζῃς κατὰ τὸν χειμῶνα τῆς ἡλικίας σου καὶ νὰ ἀπολαύῃς τὰ συναχθέντα.

Ἐν Μονάχῳ.

Π**

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Οὐδεμία μωρία ὑπάρχει, εἰς ἣν νὰ μὴ δύναται τις λαὸν τινα νὰ παρασύρῃ, ὑποκαίων ἐπιτηδείως τὴν ἀλαζονείαν του. Ἡ ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια εἶνε ἡ ἐρυθρὰ σημαία, τὴν ὁποίαν ἀναπετώσιν εἰς τὸν ταῦρον, ὅταν θέλωσι νὰ πέσῃ τυφλῶς εἰς τὴν παγίδα. Ἄς διασπείρωμεν μετ' ἀφθονίας τὴν ἐκπαίδευσιν, καὶ ἄς διαδώσωμεν πανταχοῦ τὰ φῶτα, ἂν δὲν θέλωμεν νὰ ἀπατάται ὁ λαὸς αἰωνίως ὑπὸ ἀγυρτῶν, οἵτινες περιπαίζουσι τὰ εὐγενέστατα τῶν παθῶν, καὶ τὰς καλλίστας τῶν ὁρμῶν. (Ἐδουάρδος Λαβουλαίη).

** Τὰ πάθη ἀντικαθιστῶσιν εἰς τὴν ψυχὴν ἡμῶν τὴν θέλησιν ὅταν αὕτη ἔλλειπῃ.

NANI-NANI

Ἄγγελοκάμωτο παιδί

Πέσε στὴν ἀγκαλιά μου,

Πέσε γλυκὰ νὰ κοιμηθῆς!

Δὲν ξεύρεις πῶς σπαράζουνε

Τὰ μαθρα σωθικά μου,

Στὰ στήθια μου σὰν ἀπλωθῆς.

Ἐλα, ψυχὴ μου, κύτταζε

Ἡ μάνα σου ἡ καυμένη,

Γομνὴ καὶ χιονισμένη,

Μὲ τὰ μακρὰ μαλλάκια της,

Γιὰ ἰδεῖ, θὰ σὲ σκεπάσῃ,

Μὴν ἡ δροσιὰ σὲ πιάσῃ.

Ἐλα παιδί μου κι' ὁ ὄρανοί

Σὰν στέκουν κι' ἀγρυπνοῦνε

Δύσκολα λησμονοῦνε.

1. Ὑπανίσταται χωρὶν τι τῆς Σοφίας Σολομῶντος.